

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 293/2022-14

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Miloša Maďara a sudcov Jany Baricovej a Rastislava Kaššáka (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], proti uzneseniu Okresného súdu Košice I č. k. 17 C 400/2011-225 zo 16. novembra 2021 takto

r o z h o d o l :

1. Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a**.
2. Žiadosti o ustanovenie právneho zástupcu **n e v y h o v u j e**.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) 21. februára 2022 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Okresného súdu Košice I (ďalej len „okresný súd“) č. k. 17 C 400/2011-225 zo 16. novembra 2021 (ďalej aj „napadnuté uznesenie okresného súdu“). Napadnuté uznesenie navrhuje zrušiť a zároveň podľa § 37 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) požiadal ústavný súd o ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom.

2. Z obsahu ústavnej sťažnosti (ktorá je formulovaná v značnej miere laicky, no napriek tomu z jej obsahu bolo možné vyabstrahovať primárne namietané porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, pozn.) a napadnutého uznesenia vyplýva, že okresný súd napadnutým uznesením rozhodol o pokračovaní v konaní – vo veci žaloby o zaplatenie sumy 4 468,52 eur s príslušenstvom podanej 19. mája 2011 žalobkyňou obchodnou spoločnosťou [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], proti žalovanej [REDAKOVANÉ] [matke

sťažovateľa, zomrelej [REDAKOVANÉ], pozn.; (ďalej len „žalovaná“) so sťažovateľom ako právnym nástupcom žalovanej. Podkladom na pokračovanie v konaní bolo potvrdenie notára ako súdneho komisára o okruhu dedičov žalovanej, podľa ktorého je dedičom zo zákona v prvej dedičskej skupine práve sťažovateľ. Po úmrtí žalovanej totiž okresný súd uznesením č. k. 17 C 400/2011-163 z 10. februára 2014 (ďalej aj „uznesenie okresného súdu z 10. februára 2014“) predmetné konanie prerušil do právoplatného skončenia dedičského konania po žalovanej (vedeného pod sp. zn. 36 D 360/2013, pozn.).

3. Okresný súd v napadnutom uznesení rozhodnutie o pokračovaní v konaní so sťažovateľom ako právnym nástupcom žalovanej argumentačne založil na tom, že na základe potvrdenia notára ako súdneho komisára o okruhu dedičov po žalovanej (ktorá po podaní žaloby 19. mája 2011 následne v priebehu konania 12. augusta 2013 zomrela, pozn.) ako dedič zo zákona v prvej dedičskej skupine prichádza do úvahy sťažovateľ ako syn žalovanej. Poukázal na relevantné ustanovenia Civilného sporového poriadku (ďalej aj „CSP“), mimo iných na § 165 ods. 1 CSP, podľa ktorého len čo odpadne prekážka, pre ktorú sa konanie prerušilo, pokračuje súd v konaní i bez návrhu. Tiež poukázal na § 63 ods. 2 CSP, podľa ktorého súd rozhodne, že v konaní pokračuje s dedičmi strany, prípadne s tými, na ktorých podľa výsledku dedičského konania prešlo právo alebo povinnosť, o ktorú v konaní ide, a to len čo sa skončí konanie o dedičstve. Preto okresný súd rozhodol o pokračovaní v konaní na strane žalovaného s právnym nástupcom žalovanej – sťažovateľom.

II.

Argumentácia sťažovateľa

4. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti vo vzťahu k napadnutému uzneseniu namieta porušenie práva na spravodlivé súdne konanie. Má za to, že z dôvodu právoplatne neukončeného dedičského konania po žalovanej ho okresný súd bez právneho dôvodu považuje za účastníka konania (ako žalovaného, pozn.). Argumentuje tým, že okresný súd uznesením z 10. februára 2014 konanie prerušil do úplného (právoplatného, pozn.) skončenia dedičského konania, k čomu však doteraz nedošlo. Tvrdí, že ešte nie je právnym nástupcom po žalovanej a stane sa ním až po tom, keď právoplatne prevezme dedičstvo po ukončení dedičského konania. Podľa sťažovateľa okresný súd mohol rozhodnúť o pokračovaní v konaní s ním ako právnym nástupcom až po právoplatnom ukončení dedičského konania po žalovanej. Rozhodnutím o pokračovaní v konaní bez právoplatného ukončenia dedičského konania tak podľa jeho názoru došlo k porušeniu jeho práva na spravodlivý proces.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

5. Podstatou ústavnej sťažnosti sťažovateľa je namietané porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením okresného súdu, ktorým okresný súd rozhodol o pokračovaní v konaní so sťažovateľom ako právnym nástupcom po zomrelej žalovanej.

III.1. K namietanému porušeniu práva na spravodlivé súdne konanie napadnutým uznesením:

6. Podľa konštantnej judikatúry ústavný súd nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Pri uplatňovaní tejto právomoci ústavný súd nie je oprávnený preskúmavať a posudzovať ani právne názory všeobecného súdu, ani jeho posúdenie skutkovej otázky. Úlohou ústavného súdu totiž nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách. Posúdenie vecí všeobecným súdom sa môže stať predmetom kritiky zo strany ústavného súdu iba v prípade, ak by závery, ktorými sa všeobecný súd vo svojom rozhodovaní riadil, boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne. O arbitrárnosti (svojevôli) pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchyľil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (I. ÚS 301/2020).

7. Za zjavne neopodstatnenú ústavnú sťažnosť možno považovať tú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie. K iným dôvodom, ktoré môžu zakladať záver o zjavnej neopodstatnenosti ústavnej sťažnosti, nesporne patrí aj ústavnoprávny rozmer, resp. ústavnoprávna intenzita namietaných pochybení, resp. nedostatkov v činnosti alebo rozhodovaní príslušného orgánu verejnej moci, posudzovaná v kontexte s konkrétnymi okolnosťami prípadu (I. ÚS 358/2019).

8. S poukazom na uvedené východiská ústavný súd pristúpil k prieskumu ústavnou sťažnosťou napadnutého uznesenia okresného súdu. Primárnou bola pritom námietka sťažovateľa o porušení jeho práva na spravodlivý proces tým, že okresný súd s jeho osobou pokračuje v konaní „len“ na základe potvrdenia notára ako súdneho komisára o okruhu dedičov po žalovanej, pred samotným právoplatným ukončením dedičského konania.

9. Ústavný súd dospel k záveru, že okresný súd vydaním napadnutého uznesenia v danej veci postupoval ústavne akceptovateľným spôsobom, pričom svoje závery aj primerane a s poukazom na jednotlivé relevantné ustanovenia Civilného sporového poriadku riadne odôvodnil.

10. Okresný súd najprv po úmrtí žalovanej svojím uznesením z 10. februára 2014 prerušil konanie, a to z dôvodu, že v ďalšom konaní je možné pokračovať až s dedičom/dedičmi po žalovanej. Základnou otázkou, ktorú tak bolo potrebné zodpovedať, aby bolo možné ďalej pokračovať v konaní vo veci samej, bolo určenie okruhu dedičov po žalovanej. K tomu bezpochyby došlo práve vydaním potvrdenia notára ako súdneho komisára o okruhu dedičov žalovanej, podľa ktorého je dedičom zo zákona v prvej dedičskej skupine sťažovateľ. Teda týmto potvrdením, resp. na základe neho oficiálnym úradným osvedčením okruhu dedičov zákonom oprávnenou osobou – notárom ako súdnym komisárom došlo k odpadnutiu prekážky, pre ktorú bolo konanie prerušené. Okresný súd pritom poukázal aj na § 165 ods. 1 CSP, podľa ktorého len čo odpadne prekážka, pre ktorú sa konanie prerušilo, pokračuje súd v konaní i bez návrhu. V tejto súvislosti ústavný súd považuje za vhodné poukázať aj na základné princípy, na ktorých je postavený Civilný sporový poriadok (ako procesný predpis upravujúci sporové konanie, pozn.). V zmysle týchto

základných princípov, konkrétne čl. 17 CSP, súd postupuje v konaní tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá, predchádza zbytočným priet'ahom, koná hospodárne a bez zbytočného a neprimeraného zaťažovania strán sporu a iných osôb. Preto z dôvodu, že v danom prípade bolo na základe potvrdenia notára ako súdneho komisára jednoznačne preukázané, že jediným dedičom po zomrelej žalovanej je práve a len s'ťažovateľ, týmto odpadla prekážka, pre ktorú došlo k prerušeniu konania. Iným postupom (teda ďalším odd'alovaním vydania rozhodnutia o pokračovaní v konaní, ako to požaduje s'ťažovateľ, pozn.) by okresný súd nepostupoval v konaní efektívne a v zmysle aj základných zásad Civilného sporového poriadku, a tým by konanie zaťažil „hrozbou“ vzniku zbytočných priet'ahov.

11. Podľa posúdenia ústavného súdu tak okresný súd v danom prípade vydaním napadnutého uznesenia (a následným pokračovaním v konaní so s'ťažovateľom ako žalovanou sporovou stranou, pozn.) nijakým spôsobom nemohol zasiahnuť do s'ťažovateľových práv, pričom aj z doručenej ústavnej s'ťažnosti je navyše zrejmé, že s'ťažovateľ je oboznámený s týmto konaním a jeho priebehom od samotného začiatku. Avšak, ako už bolo konštatované, kľúčovým pre danú vec je, že na základe potvrdenia notára ako súdneho komisára je jednoznačné, že jediným dedičom po zomrelej žalovanej je len s'ťažovateľ, čím odpadla prekážka, pre ktorú došlo k prerušeniu konania. Len pre doplnenie ústavný súd uvádza, že v danom prípade ide o univerzálnu sukcesiu, čo je otázka vecnej legitímácie, teda v danom prípade neobstojí argumentácia prezentovaná zo strany s'ťažovateľa.

12. Skutočnosť, že sa s'ťažovateľ s názorom okresného súdu nestotožňuje, nepostačuje sama osebe na prijatie záveru o zjavnej neopodstatnenosti alebo arbitrárnosti napadnutého uznesenia. Aj stabilná rozhodovacia činnosť ústavného súdu (napr. I. ÚS 114/09, I. ÚS 604/2017) rešpektuje názor, podľa ktorého nemožno právo na súdnu ochranu stotožňovať s procesným úspechom, z čoho vyplýva, že všeobecný súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom účastníkov konania vrátane ich dôvodov a námietok (I. ÚS 1/2020).

13. Vzhľadom na uvedené ústavný súd v prípade napadnutého uznesenia okresného súdu nezistil, že by závery okresného súdu v ňom prezentované boli svojvoľné alebo zjavne neudržateľné a nevyplývajú z nich ani taká aplikácia príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich podstaty a zmyslu. Medzi napadnutým uznesením a s'ťažovateľom namietaným porušením práva na spravodlivý proces teda neexistuje taká príčinná súvislosť, ktorá by po prípadnom prijatí ústavnej s'ťažnosti na ďalšie konanie mohla viesť k záveru o vyslovení jeho porušenia. Ústavný súd preto ústavnú s'ťažnosť s'ťažovateľa odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

III.2. K žiadosti o ustanovenie právneho zástupcu:

14. Vo vzťahu k žiadosti s'ťažovateľa o ustanovenie mu právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom je potrebné poznamenať, že ústavný súd môže v zmysle § 37 ods. 1 zákona o ústavnom súde ustanoviť fyzickej osobe alebo právnickej osobe právneho zástupcu (t. j. advokáta), ak taká osoba o to požiada, ak to odôvodňujú jej majetkové pomery a nejde o zrejme bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti. Tieto tri predpoklady na ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom musia byť splnené súčasne. Ak hoci len jeden z týchto predpokladov

nie je splnený, nemožno právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom ustanoviť (I. ÚS 342/2021).

15. S prihliadnutím na výsledok posúdenia aktuálnej ústavnej sťažnosti ústavným súdom (ako to vyplýva z časti III.1. odôvodnenia tohto uznesenia, pozn.) je evidentné, že išlo o zrejme bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti, teda v danom prípade neboli splnené podmienky na ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom. Z tohto dôvodu ústavný súd tejto žiadosti sťažovateľa (podľa § 37 ods. 1 zákona o ústavnom súde) nevyhovel.

16. Keďže ústavný súd ústavnú sťažnosť odmietol, bolo už bez právneho významu zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľa uvedenými v jej petite.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Bratislave (detašované pracovisko) 19. mája 2022

Miloš Maďar
predseda senátu